

Nr 278.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till skogsstyrelsen m. m.; given Stockholms slott den 21 maj 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 maj 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1943/44 beräkna dels å nionde huvudtiteln under punkt 173 till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 71,000 kronor, under punkt 174 till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 10,500 kronor, under punkt 187 till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande ett anslag av 600,000 kronor samt under punkt 188 till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 700,000 kronor, dels ock å elfte huvudtiteln under punkt 28 till Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning ett förslagsanslag av 200,000 kronor. Jag torde nu få för Kungl. Maj:t ånyo anmäla dessa ärenden.

I skrivelse den 16 september 1942, varöver utlåtanden avgivits av statskontoret den 2 november 1942 och av allmänna lönenämnden den 10 november 1942, har skogsstyrelsen gjort framställning om anslag för budgetåret 1943/44 bland annat till avlöningar och omkostnader vid skogsstyrelsen samt till skogsvårdens befrämjande och till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.

I skrivelser den 10 oktober 1942 och den 3 mars 1943 har skogsstyrelsen gjort framställningar om anslag för budgetåret 1943/44 till ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. Yttranden ha avgivits, över förstnämnda skrivelse den 3 november 1942 av statens bränslekommission och över sistnämnda skrivelse den 12 mars 1943 av statskontoret.

Sedermera har skogsstyrelsen i skrivelse den 12 mars 1943 framlagt vissa förslag angående finansiering av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet samt reglering av löne- och anställningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare m. m. Över dessa förslag ha efter remiss utlåtanden avgivits av statskontoret, domänstyrelsen, riksräkenskapsverket, statens pensionsanstalt, allmänna lönenämnden, samtliga skogsvårdsstyrelser, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, länsjägmästareföreningen, Sveriges kommunaltjänstemannaförbund samt skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening. Härjämte ha 20 skogsvårdsstyrelseordförande eller ställföreträdare för dessa och 22 länsjägmästare i skrivelse den 30 mars 1943 avgivit ett särskilt yttrande i anledning av skogsstyrelsens förslag.

Skogsstyrelsen: Avlöningar.

Till avlöningar vid skogsstyrelsen har för budgetåret 1942/43 uppförts ett förslagsanslag av 71,000 kronor. Kungl. Maj:t har den 30 maj 1941, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1941/42, för skogsstyrelsen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren sid. 707), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	kronor 17,000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	» 6,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 40,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 8,000

Summa kronor 71,000.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte å riksstaten beräknas ett med 56,000 kronor till 127,000 kronor förhöjt avlöningsanslag. Beträffande beräkningen av de olika anslagsposterna må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 127,000 kronor, avse 34,900 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 7,000 kronor arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 70,400 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 14,700 kronor rörligt tillägg.

Styrelsen har framlagt förslag om inrättande hos styrelsen av ett flertal nya tjänster ävensom om uppflyttning i högre lönegrad av vissa redan befintliga tjänster. Å styrelsens skogliga avdelning, som förestås av en byråchef i lönegrad Eo 30 och varå vidare tjänstgöra en vägkonsulent — vilken emellertid avlönas från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo — samt en amanuens i lönegrad Eo 18, skulle sålunda byråchefstjänsten omändras till ordinarie befattning i lönegrad A 30 samt skogsvägkonsulenten överflyttas till skogsstyrelsens stat samt upptagas såsom tjänsteman i lönegrad Eo 24. Dessutom skulle anställas en notarie i lönegrad Eo 21. Styrelsens juridiskt-administrativa avdelning, å vilken tjänstgör en sekreterare i lönegrad Eo 26 med biträde av en extra tjänsteman i lönegrad Ex 16, skulle ombildas till en administrativ byrå under chefskap av en byråchef i lönegrad Eo 30 med biträde av en byråinspektör i lönegrad Eo 24 samt en amanuens i lönegrad Eo 18. Vid styrelsen borde även anställas en byrådirektör i lönegrad Eo 26 med egen föredragning. Vidare skulle hos styrelsen inrättas en kontoristtjänst i lönegrad A 9 i stället för en nu befintlig extra ordinarie kanslibitträdestjänst ävensom nyinrättas en ordinarie kontorsbitträdesbefattning i lönegrad A 4. Härjämte skulle det till ersättning åt extra biträden och vikarier m. fl. avsedda beloppet höjas.

Beträffande den skogliga avdelningen har styrelsen erinrat, att styrelsen fått sig anförtrodd flera mycket omfattande utredningar, avseende bland annat skogsvårdslagstiftningen. Kostnaderna för dessa utredningar bestredes av vederbörande kommittéanslag, varför medel för ändamålet i förevarande sammanhang icke behövde beräknas. Åtskilliga av de frågor, som enligt direktiven för utredningarna skulle upptagas till prövning, vore av sådan natur att de eljest skulle handläggas på den skogliga avdelningen. Då en förhållandevis stor personal komme att ställas till skogsstyrelsens förfogande för utredningarnas verkställande, hade det icke ansetts behöfligt att annat än i förhållandevis begränsad omfattning begära medel för förstärkning av avdelningens personal. Från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo hade från och med innevarande budgetår anvisats medel till anställande hos skogsstyrelsen av en skogsvägkonsulent, vilken åtnjöte ett årligt arvode om 11,220 kronor. Då skogsvägskonsulentens verksamhet visat sig vara till stort gagn och avsevärt bidragit till ett ändamålsenligt utnyttjande av de mycket betydande belopp, som staten anvisade till skogsvägbyggnader, syntes befattningen böra bibehållas och överföras å skogsstyrelsens stat. Därutöver vore det enligt skogsstyrelsens mening nödvändigt att inrätta en ny befattning å den skogliga avdelningen, vilken befattning borde placeras lägst i lönegrad Eo 21.

Med den personal, som för närvarande disponerades för den juridiskt-administrativa avdelningen, har skogsstyrelsen funnit det utslutet att på ett tillfredsställande sätt utöva de synnerligen skiftande och omfattande arbetsuppgifter, som avdelningen hade att handlägga. Detta medförde betydande olägenheter och kunde knappast, bland annat ur ekonomisk synpunkt, anses försvarligt. Skogsstyrelsen har härvid särskilt understrukt, att de medel, som stode till skogsvårdsstyrelsernas förfogande, vore knappt tillräckliga och att det vore av största vikt, att desamma komme till den mest ändamålsenliga användningen, vilket det tillkomme skogsstyrelsen att övervaka. Den juridiskt-administrativa byrån borde utrustas med, förutom byråchefen, minst två befattningshavare med juridisk eller högre skoglig utbildning, nämligen en byråinspektör och en amanuens. Byråinspektören skulle närmast handhåva frågor, som sammanhänge med utövandet av tillsynen över användningen av medel, som ställts till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Med den omfattande bidragsverksamhet, som staten bedrev till stödande

av skogsbruket, borde följa en mera ingående och allsidig kontroll rörande ifrågavarande medels rätta användning än vad hittills varit fallet. Ifrågavarande befattningshavare skulle emellertid icke endast handhava kontrollerande och granskande uppgifter utan även tjänstgöra såsom skogsstyrelsens konsulent och under tjänsteresor till olika skogsvårdsstyrelser bispringa dessa med råd och anvisningar i skilda frågor.

Den befattningshavare i lönegrad Eo 26, som skogsstyrelsen ansett böra nyanställas, borde åvila handläggandet av ärenden, som ägde samband med skoglig statistik, skogsbrukets kommersiella förhållanden och skogsprodukternas användning, samt handhavandet av vissa särskilda utredningsuppdrag ävensom styrelsens informationsverksamhet.

I fråga om skrivbiträdespersonalen har skogsstyrelsen erinrat, att en tjänst vid styrelsen som expeditiönsvakt i lönegrad Eo 5 icke blivit tillsatt för att bereda medel för anställande av extra skrivbiträden. Kostnaden för skrivhjälp till skogsväggkonsulenten hade vidare bestritts från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, vilket icke torde böra ske, om denne befattningshavare uppfördes å skogsstyrelsens stat.

Ordinarieposten har ökats med 17,900 kronor till 34,900 kronor. Ökningen har föranletts av de förut återgivna förslagen om uppförande av en byråchefstjänst, en kontoristbefattning och en kontorsbiträdesbefattning å ordinarie stat.

Arvodesposten har ökats med 1,000 kronor till 7,000 kronor i anledning av förslag om ett särskilt årligt arvode om 1,000 kronor till byråchefen å den skogliga avdelningen i hans egenskap av överdirektörens ställföreträdare.

Icke-ordinarieposten har ökats med 30,400 kronor till 70,400 kronor. Ökningen sammanhänger huvudsakligen med förut återgivna förslag att omändra sekreterartjänsten till byråchefstjänst samt att nyinrätta förenämnda befattningar som byrådirektör, skogsväggkonsulent, byråinspektör, notarie och amanuens. Vidare har för extra arbetskraft beräknats, utöver nu utgående belopp, 6,000 kronor, ett ytterligare belopp av 5,300 kronor. Utgiftsökningarna uppgå sammanlagt till 44,400 kronor. Å andra sidan har posten minskats med 14,000 kronor, motsvarande avlöning till en byråchef och ett kanslibitråde, vilka föreslagits uppföras å ordinarie stat.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de av skogsstyrelsen framförda förslagen ökats med 6,700 kronor till 14,700 kronor.

Statskontoret har i sitt yttrande framhållit att, endast om och i den mån nya arbetsuppgifter komme att tillföras skogsstyrelsen, det enligt statskontorets mening borde ifrågakomma att nu, innan närmare erfarenhet av styrelsens verksamhet vunnits, vidtaga ändring av den så nyligen som vid 1941 års riksdag genomförda organisationen. I avvaktan på resultatet av utredningen angående skogsvårdsstyrelsernas finansiering kunde statskontoret icke förorda annan ändring med avseende på skogsstyrelsens personal än att skogsväggkonsulentens avlöning upptoges å styrelsens avlöningsanslag. Däremot måste ämbetsverket ifrågasätta lämpligheten av att för denna konsulentverksamhet, som tillkommit enligt beslut vid 1942 års riksdag och sålunda endast pågått några månader, nu inrätta en pensionsberättigad befattning.

Allmänna lönenämnden har i huvudsak yttrat följande.

Lönenämnden är för sin del tveksam, huruvida skogsstyrelsen, vars verksamhet tagit sin början så nyligen som den 1 juli 1941, redan nu bör erhålla

en utvidgad organisation. I avvaktan på närmare erfarenhet rörande arbetsuppgifterna inom styrelsen synes det nämnas angeläget, att återhållsamhet iakttagas med avseende å tillskapandet av nya tjänster. Den av skogsstyrelsen förebragta motiveringen för förslaget har i varje fall icke övertygat lönenämnden om att behov föreligger av en utökning av arbetskrafterna i den utsträckning, som styrelsen ansett erforderlig. Särskilt måste lönenämnden ställa sig betänksam gentemot förslaget om tillskapande av en administrativ byrå genom förändring av den nuvarande sekreterarbefattningen till en byråchefstjänst. Vad de föreslagna befattningarna som byrådirektör och byråinspektör beträffar, saknas enligt lönenämndens mening tillräckligt underlag för bedömande av dessa tjänsters behövlighet.

Med avseende å personalorganisationen å den skogliga avdelningen hyser lönenämnden tvekan, huruvida den nuvarade arvodesbefattningen som skogsväggkonsulent bör uppföras såsom extra ordinarie tjänst å styrelsens stat. Med tanke på möjligheten av inträdande konjunkturförändringar å skogsmarknaden synes försiktigheten bjuda, att befattningen åtminstone tills vidare bibehållas såsom arvodessyssla. Mot styrelsens förslag om inrättande av en notarietjänst å den skogliga avdelningen har lönenämnden icke någon erinran att framställa under förutsättning, att göromålens omfattning anses motivera en förstärkning av arbetskrafterna på denna avdelning.

I fråga om den hos styrelsen anställda biträdespersonalen må allenast erinras, att allmänna civilförvaltningens lönenämnd i utlåtande den 23 februari 1939 föreslagit, att för kassa- och registratorsgöromål skulle inrättas en kon-
toristbefattning i 9 lönegraden.

Styrelsens förslag, att byråchefsbefattningen å den skogliga avdelningen skulle ombildas till ordinarie, finner sig lönenämnden för närvarande icke kunna tillstyrka. Vad beträffar frågan om ställföreträdararvode, anser lönenämnden densamma böra upptagas till prövning i ett större sammanhang.

I skrivelsen den 12 mars 1943 har *skogsstyrelsen* hemställt, att avlöningsanslaget för nästa budgetår måtte uppföras med det i skrivelsen den 16 september 1942 angivna beloppet.

Jag är ense med statskontoret och lönenämnden därom att, innan ytterligare erfarenhet vunnits rörande arbetsuppgifterna inom skogsstyrelsen, återhållsamhet bör iakttagas med avseende å inrättandet av nya tjänster inom ämbetsverket. Med hänsyn härtill och på grund av nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga all möjlig sparsamhet kan jag ej för närvarande i annan utsträckning tillstyrka skogsstyrelsens förslag om inrättande av nya ordinarie och icke-ordinarie tjänster vid styrelsen än att medel böra beräknas för anställande av en byråinspektör i lönegrad Eo 24, en amanuens i lönegrad Eo 18 och ett skrivbiträde i lönegrad Eo 2. På byråinspektören bör närmast ankomma att utöva den direkta tillsynen över användningen av de medel, som ställts till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Jag förutsätter, att byråinspektören därutöver vid tjänsteresor till olika skogsvårdsstyrelser kommer att bispringa dessa med råd och anvisningar i olika frågor. Med hänsyn till sekreterarens hos styrelsen förhållandevis självständiga ställning med egen föredragningsskyldighet torde denne befattningshavare hädanefter böra benämnas byrådirektör. I likhet med statskontoret och lönenämnden biträder jag förslaget, att skogsväggkonsulentens avlöning upptages å skogsstyrelsens

*Departements-
chefen.*

avlöningsstat. På det skäl statskontoret anfört kan jag dock icke tillstyrka, att denna befattning nu förenas med pensionsrätt, utan densamma bör bibehållas såsom arvodesbefattning. Så länge tjänsten innehaves av nuvarande befattningshavare, torde arvudet (inklusive å befattningshavaren belöpande pensionsavdrag å extra ordinarie tjänst i domänstyrelsen) böra utgå med 12,000 kronor för år. För anställande av ytterligare extra arbetskraft hos styrelsen m. m. synes böra beräknas ett med 5,000 kronor förhöjt belopp. Frågan om upptagande av ett särskilt arvode åt överdirektörens ställföreträdare torde böra anstå tills vidare.

Anslagsposten avlöning till ordinarie tjänsteman bör med hänsyn till det anförda upptagas med oförändrat belopp, 17,000 kronor. Arvodesposten torde i anslutning till förslaget om upptagande av skogsvägkonsulentens avlöning å skogsstyrelsens stat böra höjas med 12,000 kronor till 18,000 kronor. På grund av de av mig tillstyrkta förslagen om inrättande av en byråinspektörs-, en amanuens- och en skrivbiträdestjänst samt höjning av beloppet för tillfällig arbetskraft bör för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas ett ökat belopp av $(8,000 + 5,600 + 2,400 + 5,000 =) 21,000$ kronor. Posten synes alltså böra bestämmas till $(40,000 + 21,000 =) 61,000$ kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra beräknas 11,000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle skogsstyrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår uppgå till sammanlagt $(17,000 + 18,000 + 61,000 + 11,000 =) 107,000$ kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 36,000 kronor.

Ny personalförteckning för skogsstyrelsen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Skogsstyrelsen: Omkostnader.

Till omkostnader vid skogsstyrelsen är för budgetåret 1942/43 uppfört ett förslagsanslag av 10,500 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 april 1942 för skogsstyrelsen fastställt följande

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	5,000
Summa		kronor 10,500.

Beträffande anslagsposten till expenser har föreskrivits, att följande belopp må tagas i anspråk för nedan nämnda ändamål.

Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	1,000
Övriga expenser, <i>högst</i>	»	4,000

Summa kronor 5,000.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att styrelsens omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett beräknat

belopp av 46,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en anslagsökning med 35,500 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må här återgivas följande.

Av det beräknade anslagsbehovet avse 100 kronor posten till sjukvård m. m., 15,000 kronor posten till reseersättningar, 400 kronor delposten till bränsle, lyse och vatten, 8,500 kronor delposten till övriga expenser samt 22,000 kronor en ny anslagspost till publikationstryck.

Posten till sjukvård har med hänsyn till medelsåtgången minskats med 400 kronor till 100 kronor.

Posten till reseersättningar har ökats med 10,000 kronor till 15,000 kronor. Av ökningen avser ett belopp av 5,000 kronor kostnader för skogsväggkonsulentens resor, vilka kostnader nu bestridas från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. Ökningen i övrigt motiveras med hänvisning till medelsåtgången och den föreslagna utökningen av personalen vid skogsstyrelsen.

Delposten till bränsle, lyse och vatten har minskats med 600 kronor till 400 kronor.

Delposten till övriga expenser har höjts med 4,500 kronor till 8,500 kronor. Höjningen har föranletts dels av den föreslagna utökningen av personalen vid styrelsen, dels ock av att från posten avses skola gäldas vissa kostnader, som för närvarande bestridas från anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, samt vissa utgifter för sammanställning av de vid skogsstyrelsens berättelser fogade s. k. rikstabellerna, vilka för närvarande bestridas av skogsvårdsavgifter.

Från anslagsposten till publikationstryck avses skola bestridas dels kostnaderna för tryckning av skogsvårdsstyrelsernas berättelser, vilka kostnader beräknats uppgå till omkring 10,000 kronor, dels ock kostnaderna för tryckning av blanketter m. m. för skogsvårdsstyrelserna, vilka sistnämnda kostnader uppskattats till 12,000 kronor. Tryckning av blanketter för skogsvårdsstyrelserna borde enligt skogsstyrelsens mening för vinnande av enhetlighet och i förbilligande syfte ombesörjas av skogsstyrelsen.

Enligt vad statskontoret yttrat borde anslagsposterna till reseersättningar och övriga expenser icke höjas i vidare mån än som påkallades därav att kostnaderna för skogsväggkonsulenten skulle bestridas från skogsstyrelsens anslag. Därest särskild anslagspost för publikationstryck befundes böra uppföras på skogsstyrelsens stat, förutsatte statskontoret, att motsvarande nedläggning ägde rum av de medelsbelopp, som ställdes till skogsvårdsstyrelsernas förfogande.

I skrivelsen den 12 mars 1943 har skogsstyrelsen hemställt, att omkostnadsanslaget för nästa budgetår måtte uppföras med det i skrivelsen den 16 september 1942 angivna beloppet.

Ett bifall till de av mig förut tillstyrkta förslagen om inrättande av en byråinspektörsbefattning vid skogsstyrelsen samt upptagande av skogsväggkonsulentens avlöning å styrelsens stat torde nödvändiggöra att för nästa budgetår beräknas förhöjda belopp såväl till reseersättningar som till övriga expenser vid styrelsen. I fråga om reseersättningar anser jag mig böra tillstyrka vad skogsstyrelsen föreslagit. För detta ändamål bör alltså upptagas ett belopp av 15,000 kronor. Beträffande övriga expenser synes höjningen däremot

Departements-
chefen.

kunna något begränsas och posten sålunda upptagas till 7,500 kronor. I likhet med skogsstyrelsen finner jag det ur kostnadssynpunkt lämpligt, att vissa tryckningsarbeten för skogsvårdsstyrelserna, avseende bland annat blanketter och årsberättelser, ombesörjas av skogsstyrelsen. För detta ändamål torde ett belopp av 17,000 kronor få anses tillräckligt. Härigenom torde möjliggöras en nedsättning av de medelsbelopp, som böra ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Vad skogsstyrelsen föreslagit beträffande anslagsposterna sjukvård samt bränsle, lyse och vatten föranleder ingen erinran från min sida. Omkostnadsanslaget synes med hänsyn till det anförda för nästa budgetår böra upptagas till 40,000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning av 29,500 kronor. Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget.

Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande.

Till skogsvårdens befrämjande är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 600,000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren sid. 712.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag måtte i förslaget till riksstat för nästa budgetår upptagas med ett beräknat belopp av 1,040,000 kronor. Av skogsstyrelsens skrivelse inhämtas rörande anslagets beräkning i huvudsak följande.

För att utröna skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov för budgetåret 1943/44, d. v. s. medelsåtgången under kalenderåret 1943, har skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna infordrat provisoriska inkomst- och utgiftsstatser. De av skogsvårdsstyrelserna beräknade inkomsterna uppgå — exklusive statsanslag och lån samt hos statskontoret redovisade skogsvårdsavgifter, de sistnämnda upptagna till i runt tal 317,000 kronor — till 4,409,000 kronor. Motsvarande inkomster, uppskattade och verkliga, för åren 1940—1942 uppgå till respektive 4,172,000, 3,740,000 och 4,258,000 kronor. I förhållande till år 1942 förutses sålunda en viss, ehuru relativt obetydlig inkomstökning, utgörande totalt 151,000 kronor. Denna betingas väsentligen av att en stegring av de direkt influtna skogsvårdsavgifterna, från 2,632,000 till 2,855,000 kronor eller med 223,000 kronor, väntas komma att äga rum. Vad angår de av skogsvårdsstyrelserna beräknade utgifterna för år 1943 uppgå dessa till sammanlagt 6,322,000 kronor, i vilket belopp dock ingå 350,000 kronor för återbetalning av lån. För åren 1940—1942 äro motsvarande utgiftssummor exklusive vissa återbetalningar, respektive 5,001,000, 5,363,000 och 5,695,000 kronor. Jämfört med år 1942 skulle alltså utgifterna, bortsett från vad som erfordras för återbetalande av lån, under nästa år komma att öka med 277,000 kronor. Enligt de med ledning av skogsvårdsstyrelsernas uppgifter gjorda beräkningarna förefinnes en brist på i runt tal 1,858,000 kronor. Från denna brist skola dock dragas hos statskontoret inestående skogsvårdsavgifter på 317,000 kronor. Att täckas av statsanslag återstå då i runt tal 1,541,000 kronor.

Enligt skogsstyrelsens uppfattning ha skogsvårdsstyrelserna låtit sig angeläget vara att iakttaga sparsamhet vid upprättande av det föreliggande utgiftsförslaget. Det synes därför skogsstyrelsen som om en mera genomgripande, ytterligare sänkning av utgifterna svårigen skulle kunna ske utan

allvarlig skada för styrelsernas verksamhet och deras efter hand uppbyggda organisation. Skogsstyrelsen finner sig under sådana omständigheter icke kunna föreslå någon nämnvärd nedskärning av skogsvårdsstyrelsernas utgiftsstater. Det oaktat torde tvenne möjligheter till en begränsning i medelsanvisningen föreligga. Ett belopp av 200,000 kronor torde sålunda böra anvisas i form av ett särskilt anslag under riksstatens elfte huvudtitel till Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning. Vidare har skogsstyrelsen funnit, att skogsvårdsstyrelserna måhända med väl stor försiktighet bedömt sina egna inkomster under år 1943. Inkomsterna från de olika verksamhetsgrenarna, av kapital, fastigheter m. m., uppgingo år 1941 till 1,883,000 kronor men kalkyleras för åren 1942 och 1943 till endast 1,528,000 respektive 1,456,000 kronor. Differensen mellan 1941 och 1943 års ifrågavarande inkomster är 427,000 kronor. Det förefaller skogsstyrelsen icke osannolikt, att 1941 års siffra ej kan uppnås under nästkommande år, men några bärande skäl för nämnda, mycket väsentliga skillnad ha ej anförts. Skogsstyrelsen anser, att man utan överdriven optimism bör kunna räkna med någon inkomstförhöjning ävensom med ianspråktagande i vissa fall av behållna tillgångar såsom tillskott till rörelsen. Ett belopp av 300,000 kronor torde på dylikt sätt kunna erhållas. Därest så sker reduceras anslagsbehovet ytterligare till 1,041,000 kronor, eller i runt tal 1,040,000 kronor. Ett statsanslag av denna storlek bör enligt skogsstyrelsens mening kunna sätta skogsvårdsstyrelserna i stånd att, därest intet oförutsett inträffar, nöjaktigt fylla sina maktpåliggande uppgifter i produktionens tjänst. Samtidigt torde en dylik anslagsavvägning giva vid handen, att en anpassning efter det allmänna ekonomiska läget eftersträfvats. Det synes skogsstyrelsen ändamålsenligt att av anslaget ett belopp av 20,000 kronor reserveras för att, efter närmare förslag av styrelsen, användas för gemensamma ändamål i den mån behov härav kan komma att uppstå.

Sedermera har skogsstyrelsen den 12 maj 1943 överlämnat en den 20 april 1943 dagtecknad av vissa tablåer åtföljd skrivelse från skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län angående dess ekonomiska ställning. Av skrivelsen framgår, att, då skogsvårdsstyrelsen icke haft några tillgängliga medel för sin verksamhet i kustlandet, styrelsen måst upptaga ett lån å 45,000 kronor. För verksamheten i lappmarken hade den 20 april 1943 funnits disponibla i runt tal 57,000 kronor. Skogsvårdsstyrelsen har förklarat sig nödsakad upptaga ytterligare lån och har härvid räknat med att den 1 augusti 1943 häfta i skuld med tillhoppa 290,000 kronor, av vilket belopp 150,000 kronor avsåges skola användas för verksamheten i kustlandet och återstoden för verksamheten i lappmarken. Skogsstyrelsen har uttalat, att styrelsen för egen del ännu icke kunnat taga ställning till det läge, vari skogsvårdsstyrelsens ekonomi befunde sig, och därav betingade åtgärder. Styrelsen hade emellertid för avsikt att närmare utreda frågan.

Statskontoret har erinrat, att den för innevarande budgetår vidtagna reduktionen av anslagsbeloppet till 600,000 kronor motiverades med att en betydande ökning av skogsvårdsavgifterna väntades inträda under år 1942. De direkta skogsvårdsavgifterna hade för år 1943 beräknats till 2,854,700 kronor eller 250,000 kronor högre än för år 1942. Statskontoret har — med hänsyn härtill och i betraktande av att de statsfinansiella skäl, som under senaste

åren föranlett begränsningen av medelsanvisningen för här avsedda ändamål, numera gjorde sig gällande med ökad styrka — ansett att ifrågavarande anslag för budgetåret 1943/44 icke borde uppföras med högre belopp än för innevarande budgetår.

Det av *skogsstyrelsen* i skrivelsen den 12 mars 1943 framlagda förslaget in-
nefattar i huvudsak ändrade bestämmelser *dels* om finansieringen av skogs-
vårdsstyrelsernas utgifter, *dels ock* beträffande anställnings- och avlönings-
förhållandena för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal.

Förslaget rörande finansieringen innebär i huvudsak följande.

Staten skall från och med kalenderåret 1944 bevilja anslag för bestridande av den ordinarie skogsvårdsstyrelsepersonalens löner, varför beräknats ett årligt belopp av 2,400,000 kronor. För att begränsa statens utgifter skola emellertid av skogsvårdsavgiftsmedlen till statsverket inlevereras 50 procent. Återstoden skall få disponeras av skogsvårdsstyrelserna för deras verksamhet. Det belopp, som skogsvårdsstyrelserna sålunda skola äga disponera, må dock icke understiga 1,800,000 kronor. Det nu utgående anslaget till skogsvårdens befrämjande bör indragas från och med budgetåret 1944/45. Varje skogsvårdsstyrelse skall erhålla statsanslag och skogsvårdsavgiftsmedel till ett sammanlagt belopp, motsvarande 90 procent av det vartill de inom respektive landstingsområde utfallande skogsvårdsavgifterna uppgått. Den föreslagna anordningen skiljer sig från den nuvarande väsentligen däri att staten garanterar skogsvårdsstyrelserna en jämn medelstillgång, som i högre grad än hittills göres oberoende av skogsvårdsavgifternas årliga storlek. Detta innebär ett mera vittgående och långsiktigt åtagande av staten och medför, att skogsvårdsstyrelserna årligen komma att erhålla lägst 4,200,000 kronor i skogsvårdsavgifter och statsanslag till bestridande av den verksamhet, som här avses.

Skogsstyrelsens löneförslag innebär följande.

Lönerna för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal anpassas efter de löner, som gälla för i statens tjänst anställda, skogligen utbildade befattningshavare. Bland annat med hänsyn till det s. k. lönestoppet ha emellertid vissa av skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare föreslagits placeras i lägre löneställning än som eljest enligt skogsstyrelsens mening varit skäligt. På grund därav och av vissa andra anledningar torde löneförslagets genomförande knappast komma att medföra några större merkostnader. Genom de föreslagna lönebestämmelserna tillförsäkras emellertid befattningshavarna vissa andra icke oväsentliga förmåner. De skola sålunda främst erhålla i huvudsak lika fast anställning som domänverkets personal.

Förslaget utgår från den nuvarande personalen såsom ett minimibehov för skogsvårdsstyrelseverksamheten såsom helhet. Skogsstyrelsen har alltså icke ingått på en närmare undersökning av de olika skogsvårdsstyrelsernas personalbehov. Efter förslaget genomförande skall utökning av personalen icke få ske annat än efter beslut av Kungl. Maj:t och riksdag.

I fråga om själva löneställningen ha länsjägmästarna upptagits på en löneplan motsvarande C-planen i civila avlöningsreglementet och i förslaget betecknad såsom löneplan B. Länsjägmästarna i de sex nordligaste länen och Värmlands län ha föreslagits placeras i lönegrad B 6, länsjägmästarna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs och Älvsborgs län i lönegrad B 4 samt övriga länsjägmästare i lönegrad B 3. Övrig personal har upptagits

på en löneplan motsvarande A-planen i civila avlöningsreglementet och i förslaget jämväl betecknad såsom löneplan A. Av de biträdande länsjägmästarna ha fyra föreslagits placerade i lönegrad A 26 och sju i lönegrad A 24. Distriktsjägmästarna och två taxeringsledare ha ansetts böra placeras i lönegrad A 24, assistenterna i lönegraderna A 22 och A 20 samt länsskogsvaktarna i lönegrad A 10. Härjämte skulle efter hand inrättas vissa tjänster såsom kassörer i lönegraderna A 17 eller A 14.

Enligt skogsstyrelsens förslag avses för budgetåret 1943/44 skola anvisas *dels* till skogsvårdens befrämjande ett anslag av 1,040,000 kronor, *dels* till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 940,000 kronor, *dels ock* till avlöningar under år 1944 till befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna ett förslagsanslag av 2,400,000 kronor.

Skogsstyrelsen har anmärkt, att genom de framlagda förslagen utredningen rörande finansieringen och löneförhållandena vid skogsvårdsstyrelserna endast delvis färdigställts. Sålunda återstode bland annat utredningar angående löne- och övriga anställningsvillkor för den fast anställda icke-ordinarie personalen och den extra personalen vid skogsvårdsstyrelserna, beträffande frågan om vilka allmänna normer, som borde uppställas för bestämmandet av antalet ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare i skilda löneställningar, samt rörande landets uppdelning i skogsvårdsstyrelseområden och distrikt m. m.

I skrivelsen från vissa *skogsvårdsstyrelseordförande* och *länsjägmästare* har hemställts, att ifrågavarande förslag ej skulle föranleda till annan åtgärd än att till skogsvårdens befrämjande anvisades ett anslag av 1,040,000 kronor. Det har i skrivelsen uttalats att ett genomförande av förslaget skulle beröva skogsvårdsstyrelserna deras självständiga ställning, då den hittills lokala prövningen av ärendena till väsentlig del skulle komma att utbytas mot en central. Med hänsyn till landets starkt växlande skogliga förhållanden och befolkningens olika inställning till de skogliga frågorna finge en dylik utveckling anses i högsta grad olycklig. Konsekvenserna av vissa av skogsstyrelsens förslag skulle tillika innebära ett betänkligt avsteg från den av statsmakterna åt skogsvårdsstyrelserna utlovade självständigheten.

Statskontoret har i sitt *yttrande* över nu ifrågavarande förslag framhållit, att skogsvårdsavgifterna borde ingå i budgeten på inkomstsidan samt skogsvårdsstyrelserna betraktas såsom statliga organ. Skogsvårdsstyrelsernas verksamhet syntes böra helt bestridas av statsmedel. Med hänsyn härtill funne sig statskontoret icke kunna tillmäta framställningen från vissa skogsvårdsstyrelseordförande och länsjägmästare någon betydelse. Enligt statskontorets uppfattning borde en reglering av lönerna i avvaktan på de organisatoriska spörsmålen lösning provisoriskt genomföras. Någon ändring i skogsvårdsstyrelsernas finansiering syntes emellertid med hänsyn till löneregleringens provisoriska natur ej böra ske. Anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas personal torde tills vidare ej böra bliva så fast som skogsstyrelsen föreslagit. Till dess ny lönereglering genomförts, borde personalen anställas genom ett-åriga kontrakt. Beträffande lönegradsplaceringarna har statskontoret påyrkat

avsevärt lägre placeringar än enligt skogsstyrelsens förslag. I betraktande av löneregleringens provisoriska karaktär borde densamma fastställas av skogsstyrelsen. Såsom villkor för erhållande av statsbidrag borde stadgas anslutning till löneregleringen.

Riksräkenskapsverket har med hänsyn till den betydande kostnadsökning som ett genomförande av skogsstyrelsens förslag om finansieringens omläggning skulle medföra förklarat sig icke kunna tillstyrka förslaget i denna del. Frågan vore enligt ämbetsverkets mening ej heller av så brådskande natur, att en provisorisk lösning borde eftersträvas. Även förslaget om löneregleringen har avstyrkts av riksräkenskapsverket under hänvisning till att det framtida behovet av personal ej kunde överblickas. Riksräkenskapsverket har emellertid, då det vore nödvändigt att statsmakterna ägde kontroll över skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, ansett, att såsom villkor för erhållande av statsbidrag borde föreskrivas, att personalförteckning samt inkomst- och utgiftsstat för skogsvårdsstyrelse godkändes av Kungl. Maj:t.

Lönenämnden, som endast uttalat sig i fråga om den föreslagna löneregleringen, har biträtt förslaget om fastställande av ett särskilt avlöningsreglemente för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare samt godtagit de föreslagna lönegradsplaceringarna med vissa jämkningar. I *särskilt yttrande* har herr Magnusson i Skövde emellertid avstyrkt förslaget, då skogsvårdsstyrelserna därigenom skulle bliva halvstatliga och förlora sin nuvarande självständiga ställning.

Statens pensionsanstalt har ifrågasatt, om det kunde anses nödvändigt, att statsmakterna nu — innan de utredningar slutförts som skogsstyrelsen själv ansett böra föregå ett definitivt ställningstagande till lönefrågorna — för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare fastställde ett avlöningsreglemente, som skulle medföra ej endast avsevärt stegrade löneutgifter utan även en betydande ökning av de statliga pensionskostnaderna.

Domänstyrelsen har framhållit att, då lönerna i vissa fall gjorts beroende av tjänstgöringsområdenas storlek och beskaffenhet, frågan om dessa områden bort upptagas till prövning samtidigt med löneregleringen. Skogsvårdsstyrelsernas lönekostnader borde emellertid i viss mån begränsas. Vissa föreslagna löner vore för höga. Det borde övervägas, huruvida icke dessa syften kunde vinnas utan att skogsvårdsstyrelsernas rörelsefrihet beskures så starkt som skogsstyrelsen föreslagit.

Samtliga *skogsvårdsstyrelser* utom skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands, Gotlands och Norrbottens län ha avstyrkt förslaget.

Sveriges kommunaltjänstemannaförbund har i princip tillstyrkt förslaget.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har funnit tidpunkten för förslagets genomförande olämplig med hänsyn till pågående lagstiftningsarbete på ifrågavarande område. Ytterligare utredningar om personalbehovet borde vidare verkställas. Finansieringsförslaget kunde förbundet godtaga såsom ett provisorium men förmenade, att ytterligare utredning vore behövlig jämväl i detta hänseende. Det föreslagna lönesystemet ansåge förbundet i princip vara riktigt, men formen för befattningshavarnas anställning syntes olämplig.

Sveriges skogsägareförbund har ansett, att förslaget i alltför hög grad beröfvade skogsvårdsstyrelserna deras fria och obundna ställning.

De av skogsstyrelsen framlagda förslagen rörande skogsvårdsstyrelsernas finansiering samt löne- och anställningsförhållandena för personalen vid dessa styrelser innebära såsom framgår av det anförda icke en fullständig och slutgiltig lösning av ifrågakomna spörsmål. Sålunda återstår för skogsstyrelsen att utreda bland annat löne- och övriga anställningsvillkor för den icke-ordinarie personalen vid skogsvårdsstyrelserna, personalbehovet vid olika skogsvårdsstyrelser samt landets indelning i skogsvårdsstyrelseområden. De av skogsstyrelsen upprättade förslagen synas även vara i behov av viss överarbetning i anledning av de i yttrandena framförda erinringarna. Med hänsyn till det anförda torde ställningstagande till förslagen böra anstå i avbidan på att förberörda överarbetning ägt rum samt att i varje fall skogsstyrelsens förslag rörande den extra ordinarie personalens löne- och anställningsförhållanden slutförts.

I likhet med vad som framhållits i flera yttranden över skogsstyrelsens förslag finner jag det angeläget, att skogsvårdsstyrelserna vid utövandet av sin verksamhet lämnas största möjliga handlingsfrihet. Beträffande de skogsvårdande uppgifterna, där största möjliga hänsyn måste tagas till föreliggande lokala förhållanden vid ärendenas behandling, torde också enighet råda därom att avgörandena så långt ske kan böra träffas av de lokala organen. Då finansieringen av skogsvårdsstyrelserna i allt väsentligt sker med allmänna medel, synes det emellertid, icke minst med hänsyn till önskvärdheten att begränsa det allmännas utgifter, naturligt, att statsmakterna erhålla möjlighet att åtminstone i stort sett kontrollera användningen av de medel, som ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. I anslutning till vad riksräkenskapsverket föreslagit torde därför såsom villkor för erhållande av bidrag från förevarande anslag böra föreskrivas, att skogsvårdsstyrelse icke utan medgivande av Kungl. Maj:t får inrätta nya ordinarie eller icke-ordinarie befattningar, vilka äro avsedda att förenas med pension, eller återbesätta befattningar, vilka äro förenade med pension, eller höja de till innehavarna av sådana befattningar utgående löneförmåner. Vid medgivande av inrättande eller återbesättande av befattning torde Kungl. Maj:t jämväl böra fastställa de löneförmåner, som må utgå till befattningshavaren.

Med hänsyn till nödvändigheten av att i möjligaste mån begränsa statens utgifter kan jag icke tillstyrka, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföres med högre belopp än 700,000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en höjning med 100,000 kronor. Som skogsstyrelsen föreslagit torde av anslaget ett belopp av 20,000 kronor böra reserveras för att, efter närmare förslag av styrelsen, användas för gemensamma ändamål i den mån behov därav kan komma att uppstå. Till frågan om den ekonomiska ställningen för skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län återkommer jag i det följande.

**Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års
lappmarkslag m. m.**

Anslaget till Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. är för budgetåret 1942/43 uppfört med 700,000 kronor. Beträffande föreskrifter angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren sid. 713.

I skrivelsen den 16 september 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt, att nu förevarande anslag måtte för nästa budgetår upptagas med ett beräknat belopp av 940,000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

För uppsikten över skogar under lappmarkslagen och lagen om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna samt över skyddsskogar och vissa svår-föryngrade skogar ha skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län äskat respektive 29,000, 500, 80,000, 632,700 och 344,500 kronor. Tillhoppa ha således för ifrågavarande ändamål begärts 1,086,700 kronor. Skogsstyrelsen har icke funnit skäl till erinran mot de av skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Gävleborgs och Jämtlands län framställda äskandena.

Beträffande det av skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län begärda statsanslaget å 632,700 kronor är det avsett att med detta täcka dels en till 93,200 kronor uppgående brist i en kassareserv, som av statsmakterna ställts till skogsvårdsstyrelsens förfogande, så att denna åter uppböras till sitt ursprungliga belopp 150,000 kronor, dels ock de löpande utgifterna under nästa år. I och med att skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län övertog tillsynen över länets lappmarksskogar, utrustades styrelsen med statsmedel till ett belopp av 150,000 kronor att användas såsom rörelsekapital. Det ansågs nämligen icke skäligt eller lämpligt, att styrelsen skulle behöva ikläda sig låneförbindelse för ett behörigt fullgörande av de uppgifter, statsmakterna pålagt densamma. Vid olika tillfällen, då verksamheten tagit större omfattning än som förutsetts vid statberäkningarna, ha brister i detta rörelsekapital uppstått, vilka täckts genom särskild medelsanvisning. Skogsvårdsstyrelsens behov av för verksamhetens bestridande erforderliga tillgångar på rörelsekapital är alltså oförminskat, varför det torde vara påkallat att kassareserven nu utfylles till sitt ursprungliga belopp, 150,000 kronor. Skogsstyrelsen anser sig därför icke böra föreslå någon reduktion av skogsvårdsstyrelsens medelsäskande i denna del utan tillstyrker att ett belopp av 93,000 kronor ställes till förfogande för ändamålet. Styrelsen vill emellertid understryka angelägenheten av att skogsvårdsstyrelsen i fortsättningen allvarligt bemödar sig om att icke för driftsändamål konsumera till rörelsekapitalet hänförliga medel. Med hänsyn till karaktären av och ändamålet med de till de båda nordligaste skogsvårdsstyrelserna anvisade kassareserverna synes för övrigt enligt skogsstyrelsens mening kunna starkt ifrågasättas, huruvida ej bestämmelser böra meddelas som förhindra en förbrukning av dessa reservers kapital. Då emellertid förslag om en genomgripande ändring av det för närvarande tillämpade systemet i fråga om skogsvårdsstyrelsernas finansiering inom kort kommer att framläggas, torde några särskilda åtgärder rörande ifrågavarande anslagspost icke nu böra vidtagas. Såvitt skogsstyrelsen förstår borde det ej vara ogörligt att inom en något snävare anslagsram än den av skogsvårdsstyrelsen angivna upprätthålla en verksamhet, som kan anses efter förhållandena tillfyllest. Med hänsyn till den förordade särskilda medelstildelningen för återförande av kassareserven till ursprunglig storlek synes det, att skogsvårdsstyrelsen bör erhålla en ganska tillfredsställande ekonomisk grund för

sitt arbete under nästa år, därest ett belopp av samma storlek som anslagsbehovet under år 1942 eller 440,000 kronor ställes till förfogande för driftsändamål.

Vad angår det av skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län äskade statsbidraget synes detta kunna minskas från 344,500 kronor till 300,000 kronor.

Med hänsyn till anförda beräkningar anser skogsstyrelsen, att till ifrågakommande ändamål för nästa budgetår böra anvisas i runt tal 940,000 kronor.

Statskontoret har i sitt yttrande i huvudsak yttrat följande.

Vid olika tillfällen, då verksamheten tagit större omfattning än som förutsatts vid statberäkningarna, ha förekommit brister i rörelsekapitalet hos skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län. I likhet med skogsstyrelsen måste statskontoret ifrågasätta, huruvida icke bestämmelser böra meddelas, som förhindra en förbrukning av skogsvårdsstyrelsernas reservkapital. Statskontoret förutsätter, att detta spörsmål kommer under omprövning i samband med utredningen av frågan om skogsvårdsstyrelsernas finansiering. I nuvarande läge och i betraktande av att nämnda styrelse vid upprepade tillfällen förbrukat sitt rörelsekapital, anser statskontoret, att medel till bristens täckande nu ånyo böra ställas till skogsvårdsstyrelsens förfogande endast under förutsättning, att garantier skapas mot ett upprepande av att dylika medel konsumeras för driftsändamål. Vad i övrigt angår det begärda anslagsbeloppet måste statskontoret framhålla angelägenheten av att här avsedda verksamhet under nuvarande förhållanden såvitt möjligt uppehålls inom ramen av nu utgående anslagsbelopp. Ämbetsverket vill för sin del förordna, att anslaget för budgetåret 1943/44 uppföres med oförändrat belopp, 700,000 kronor.

Skogsstyrelsen har i skrivelsen den 12 mars 1943 hemställt, att ifrågakommande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med det i skrivelsen den 16 september 1942 angivna beloppet.

Ehuru jag finner det i hög grad anmärkningsvärt, att skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län för bestridande av löpande utgifter av tillgängligt rörelsekapital förbrukat icke mindre än 93,000 kronor, anser jag mig dock icke kunna underlåta att förordna, att medel nu anvisas för utfyllnad av skogsvårdsstyrelsens kassareserv till dess ursprungliga belopp, 150,000 kronor. En dylik medelsanvisning torde emellertid endast böra ske under den av statskontoret angivna förutsättningen, att garantier skapas mot ett upprepande av att dylika medel förbrukas för driftsändamål. Det bör ankomma på skogsstyrelsen att därutinnan meddela erforderliga föreskrifter samt att vaka över dess efterlevnad. Med hänsyn till det läge vari skogsvårdsstyrelsens i Västerbottens län ekonomi kommit anser jag nödvändigt, att skogsstyrelsen verkställer undersökning rörande skogsvårdsstyrelsens organisation och personalbehov samt snarast till Kungl. Maj:t inkommer med förslag till de åtgärder styrelsen finner påkallade.

*Departements-
chefen.*

De med ifrågakommande anslag i övrigt avsedda ändamålen synas under nästa budgetår böra tillfredsställande kunna tillgodoses inom en kostnadsram av 700,000 kronor. Med hänsyn till den av mig tillstyrkta särskilda anvisningen till skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län torde anslaget alltså böra upptagas med 800,000 kronor.

Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.

Enligt lagen den 30 juni 1942 (nr 493) om avverkningsskyldighet, vilken lag från och med den 1 juli 1942 ersatt den hittills i ämnet gällande lagen den 12 april 1940 (nr 199) om skyldighet att avverka ved till avsalu, har skogsvårdsstyrelse att biträda kristidsstyrelse vid bestämmandet av den ägare av skogsmark eller innehavare av avverkningsrätt åliggande skyldigheten att till avsalu avverka ved eller virke av annat slag. Därjämte åligger det skogsvårdsstyrelse att i händelse av tvångsavverkning utsyna den för avverkning bestämda myckenheten eller, om så finnes vara tillräckligt, anvisa den trakt, därå avverkningen skall ske. Till ersättningar för detta biträde anvisades under elfte huvudtiteln för vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42 ett förslagsanslag av 150,000 kronor samt för budgetåret 1942/43 ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

I skrivelsen den 10 oktober 1942 har *skogsstyrelsen* hemställt att förevärande anslag för budgetåret 1943/44 måtte uppföras med oförändrat belopp av 200,000 kronor. Denna framställning har tillstyrkts av *statens bränslekommission*.

I sin skrivelse den 3 mars 1943 har *skogsstyrelsen* föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 300,000 kronor. Styrelsen har inledningsvis yttrat följande.

Sedan skrivelsen den 10 oktober 1942 avlåtits, ha förhållandena i fråga om bränsleförsörjningen påkallat ytterligare medverkan från skogsvårdsstyrelsernas sida vid genomförandet av de av tidsläget betingade vedavverkningarna. Styrelsernas vidgade verksamhet härutinnan kommer givetvis att påverka medelsbehovet för budgetåret 1943/44. Vid en beräkning av sagda medelsbehov torde man böra utgå från arbetets omfattning under innevarande budgetår. Skogsvårdsstyrelsen har därför, i samråd med statens bränslekommission, låtit verkställa utredning angående omfattningen av denna verksamhet under löpande budgetår samt skogsvårdsstyrelsernas merkostnader härutinnan. Utredningen innesluter även vissa förslag till åtgärder för tillgodoseende i samband med de extra-ordinära vedavverkningarna av skogsvårdssynpunkterna samt för underlättande av produktionspliktens fullgörande.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas merkostnader för medverkan vid vedavverkningarna under budgetåret 1942/43 har skogsvårdsstyrelsen inhämtat uppgifter från skogsvårdsstyrelserna. Enligt vad skogsvårdsstyrelsen i sin skrivelse den 3 mars 1943 upplyst förorsakas dessa merkostnader i första hand av skogsvårdsstyrelsernas biträde vid vedutsyning. För att möjliggöra ökat biträde vid vedutsyningarna har ifrågasatts sänkning av biträdestaxorna inom vissa län, där dessa äro särskilt höga, anordnande av kurser för förrättningsmän vid vedutsyningar samt bildandet av vedföreningar och överenskommelser om gemensam avverkning. Skogsvårdsstyrelserna ha vidare, enligt vad skogsvårdsstyrelsen erinrat, att lämna visst

biträde i anledning av att bränslekommissionen under vissa villkor tillförsäkrat skogsägarna i de sju norra länen en s. k. rotnettogaranti, vilken huvudsakligen avser skogstrakter med lång drivningsväg men belägna på ett ej alltför stort avstånd från huvudtransportleder eller konsumtionsorter. Ytterligare ha skogsvårdsstyrelserna att biträda skogsägarna vid underhållsarbeten å enskilda vägar till skydd för bilbeståndet. Slutligen ankomma på skogsvårdsstyrelserna omfattande arbeten avseende fördelning av vedproduktionsplikten samt undersökning av orsakerna till att vedavverkningarna hittills under året ej bedrivits i önskvärd omfattning.

De infordrade uppgifterna rörande de för skogsvårdsstyrelserna beräknade merkostnaderna ha av skogsstyrelsen sammanfattats i följande tabell.

1. Biträde vid vedutsyningar (enligt gällande taxa)	kronor 610,000
2. Statsbidrag för att möjliggöra sänkning av biträdestaxorna inom vissa län	» 15,000
3. Anordnande av kurser för förrättningsmän vid vedutsyningar	» 15,000
4. Medverkan vid bildande av vedföreningar och överenskommelser om gemensam avverkning	» 20,000
5. Undersökningar på grund av bestämmelserna om rotnettogaranti	» 10,000
6. Biträde vid underhållsarbeten å enskilda vägar till skydd för bilbeståndet	» 20,000
7. Arbeten avseende fördelning av produktionsplikten	» 150,000
8. Arbeten avseende undersökning av orsakerna till att vedavverkningarna hittills under året ej bedrivits i önskvärd omfattning	» 100,000

Summa kronor 940,000.

Den i tabellen angivna kostnaden för skogsvårdsstyrelsernas biträde vid vedutsyningar, 610,000 kronor, har med ledning av från skogsvårdsstyrelserna inhämtade uppgifter av skogsstyrelsen specificerats sålunda.

	Beräknat antal förrättningsdagar	Medelkostnad per förrättningsdag kronor	Kostnader kronor
Fast personal	19,467	{ (rese- o. trakt.) } 12: 74	248,000
Tillfällig personal	77,977	{ (samtliga kostn.) } 14: 23	1,110,000
Summa	97,444	13: 93	1,358,000
Avgår ersättning för biträde enligt nu gällande taxor	—	— 7: 68	-- 748,000
Skogsvårdsstyrelsernas totala merkostnader	97,444	6: 25	610,000

Skogsstyrelsen har från samtliga skogsvårdsstyrelser inhämtat preliminära uppgifter angående behovet av statsbidrag för budgetåren 1942/43 och 1943/44 avseende deras medverkan i olika former för vedavverkningarnas genom-

förande. Såsom förutsättningar vid beräkningen av detta medelsbehov har angivits skola gälla, att dels taxorna vid biträde med vedutsyning våren 1943 sänktes så att första biträdesdagen bleve avgiftsfri och för andra dagen upptoges en avgift av 6 kronor, dels skogsvårdsstyrelserna i viss ökad omfattning biträdde kristidsstyrelserna, dels ock skogsvårdsstyrelserna medverkade vid bildandet av vedföreningar.

Under dessa förutsättningar ha av skogsvårdsstyrelserna för budgetåret 1942/43 äskats sammanlagt 695,800 kronor. Skogsstyrelsen, som ansett att medel borde anvisas, som möjliggjorde för skogsvårdsstyrelserna att sänka avgiften för första biträdesdagen till 6 kronor, har för sin del beräknat samma medelsbehov till lägst 650,000 kronor. Då anslaget för ändamålet endast upptagits med 200,000 kronor, skulle detsamma enligt styrelsens förmenande behöva avsevärt överskridas. Styrelsen har anmält sin avsikt att längre fram inkomma med en detaljerad framställning om medelsbehovet för innevarande budgetår.

Såsom förut berörts har skogsstyrelsen för budgetåret 1943/44 för ifrågasvarande ändamål äskat ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

Beträffande anslagsberäkningen för budgetåret 1943/44 har skogsstyrelsen anfört följande.

Beträffande verksamheten under budgetåret 1943/44 är givetvis ännu intet med bestämdhet känt. Beräkningarna av medelsbehovet måste därför ske under vissa antagna förutsättningar. Man torde därvid böra räkna med att skogsvårdsstyrelsernas medverkan i bränsleförsörjningen ej blir av mindre omfattning än för närvarande ävensom att denna medverkan lämnas i samma former som föreslagits för innevarande budgetår. Medel torde även kunna komma att erfordras för understödjande av kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ.

I skrivelse den 14 september 1942 har skogsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1943/44 under nionde huvudtiteln till Skogsvårdens befrämjande anvisa ett anslag av 1,040,000 kronor. Styrelsen har därvid förutsatt, att härutöver, såsom hittills, ett särskilt förslagsanslag å 200,000 kronor skulle ställas till förfogande för bestridande av skogsvårdsstyrelsernas kostnader i samband med de extra-ordinära vedavverkningarna. Ramen för skogsvårdsstyrelsernas sammanlagda anslagsbehov har sålunda uppgivits till lägst 1,240,000 kronor. Den nu verkställda utredningen har bestyrkt skäligheten av sagda anslagsberäkning. Härtill kommer att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet på förevarande område ansetts böra ytterligare intensifieras och delvis utvidgas med nya arbetsformer, vilket medför att i ej ringa utsträckning medel utöver nämnda belopp om 1,240,000 kronor bliva erforderliga. Skogsstyrelsen utgår emellertid från att anslaget till skogsvårdens befrämjande kommer att uppföras med det av styrelsen redan föreslagna beloppet, 1,040,000 kronor, och att de därutöver behövliga medlen anvisas från anslaget till ersättning för biträde vid vedavverkning. Därest anslaget till skogsvårdens befrämjande likväl skulle komma att utgå med lägre belopp än det nu angivna, måste man alltså räkna med en höjning i motsvarande mån av bidragsbehovet å anslaget till ersättning för biträde vid vedavverkningar. På grund av medelsbehovets beroende av krisens utveckling synes sistberörda anslag jämväl för nästa budgetår böra få förslagsanslags natur.

Av det av skogsstyrelsen för budgetåret 1943/44 äskade beloppet, 300,000 kronor, avses 100,000 kronor skola användas till understödjande av kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ. Därom har skogsstyrelsen yttrat.

Från olika håll ha framkommit förslag om att understödja kulturåtgärder efter avverkning av bestånd, som med hänsyn till slutenhet och utvecklingsmöjligheter varit otillfredsställande. Härigenom skulle skogsägarna kunna stimuleras att i större utsträckning än vad hittills varit fallet kalavverka dylika bestånd. Inom vissa områden skulle härvid rätt avsevärda vedkvantiteter kunna åstadkommas, varför den föreslagna åtgärden får anses verka befrämjande ur bränsleförsörjningssynpunkt. Utförandet av dylika avverkningar är givetvis även önskvärt ur skogsvårdssynpunkt. Skogsstyrelsen finner det därför angeläget att medel anvisas för understödjande av föreslagna kulturåtgärder. Såsom direkt sammanhängande med vedavverkningarna synes en dylik stödverksamhet lämpligen böra bedrivas med anlitande av medel från krisanslag, förslagsvis anslaget till ersättning åt skogsvårdsstyrelserna för biträde vid vedavverkning. För löpande budgetår synes för ändamålet intet medelsbehov föreligga. I vilken utsträckning medel kunna behöva anvisas för nästkommande budgetår, om verksamheten kommer till stånd, undandraget sig nu ett säkert bedömande. Skogsstyrelsen vill emellertid räkna med ett preliminärt medelsbehov för budgetåret 1943/44 av 100,000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att *statens bränslekommission* i skrivelse den 2 februari 1943 angående vedproduktionen under bränsleåret 1943/44 bland annat framhållit möjligheterna till ökad vedproduktion genom kalavverkning (trakthygge) på skogsmark, vars produktionsförmåga till följd av skogsbeståndets gleshet och avsaknad av utvecklingsmöjligheter icke tillfredsställande utnyttjades. Redogörelse för kommissionens framställning i denna del återfinnes i den till årets riksdag avlätna propositionen nr 192 sid. 20—22.

Statskontoret har i sitt yttrande framhållit att, i den mån särskilda medel jämväl ansåges böra för budgetåret 1943/44 ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande för biträde vid vedavverkningen, detta torde, såsom hittills varit fallet, böra ske genom anvisande av särskilt anslag under riksstatens elfte huvudtitel. Frågan om storleken av ett dylikt anslag ävensom lämpligheten av de av skogsstyrelsen föreslagna åtgärderna undandrog sig emellertid statskontorets bedömande.

Vad till en början angår medelsbehovet för skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid avverkningslagens tillämpning under innevarande budgetår synes av skogsstyrelsens framställning framgå, att det å riksstaten upptagna anslagsbeloppet icke kommer att bli tillräckligt för att täcka kostnaderna för ändamålet under budgetåret. Enär anslaget är av förslagsanslags natur föreligger emellertid intet hinder mot att detsamma överskrides, därest Kungl. Maj:t så prövar erforderligt.

Såsom föredragande statsrådet anförte vid framläggande av propositionen nr 192 till årets riksdag angående statliga åtgärder för tryggande av vedpro-

*Departements-
chefen.*

duktionen m. m. kommer skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid avverkningarnas planläggning och fördelning, vilket torde förutsätta en noggrann kännedom om de skogliga betingelserna å de skilda fastigheterna, att under kommande budgetår behöva tagas i anspråk i ökad omfattning. För att skogsvårdsstyrelserna skola kunna fylla dessa uppgifter torde ökade medel från statens sida böra ställas till förfogande. Att uppdraga några bestämda gränser mellan skogsvårdsstyrelsernas ordinarie verksamhet och de av krisen förorsakade ökade arbetsuppgifterna torde mången gång erbjuda betydande svårigheter. Med hänsyn härtill synes även det för skogsvårdsstyrelsernas extra utgifter i anledning av krisåtgärderna avsedda anslaget böra uppföras under nionde huvudtiteln. Mot skogsstyrelsens beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har jag icke något att erinra. Hinder bör givetvis icke möta att från dessa medel bestrida kostnader, som härleda sig från åtgärder som före ingången av budgetåret 1943/44 vidtagits för avverkningarna under nämnda år.

Som skogsstyrelsen erinrat, kunna avsevärda vedkvantiteter utvinnas genom kalavverkning av skogsbestånd med otillfredsställande slutenhet och utvecklingsmöjligheter. En sådan kalhuggning kan även vara önskvärd ur skogsvårdssynpunkt under förutsättning likväl att erforderliga kulturåtgärder bliva utförda. Enligt gällande bestämmelser om statsbidrag från statens skogsodlingsanslag kan statsbidrag för skogsodling erhållas beträffande bland annat vanhävdad skogsmark, där skogsbeståndet är av synnerligen otillfredsställande slutenhet och tillika i väsentlig mån saknar utvecklingsmöjligheter. En förutsättning för statsbidrag är emellertid att avsättningsvärdet av det virke, som bör avverkas för att åstadkomma nöjaktig föryngring, understiger kostnaden för föryngringsåtgärderna. Statsbidrag kan beviljas med högst 50 procent av godkända kostnader. Med nuvarande höga ved- och virkespriser saknas ofta förutsättningen för erhållande av skogsodlingsbidrag. Avsättningsvärdet överstiger nämligen ej sällan reproduktionskostnaderna. Till följd härav ha skogsägarna i många fall icke frivilligt velat gå med på kalavverkning. Såsom föredragande statsrådet anförte vid framläggande av förenämnda proposition nr 192, bör därför skogsägarnas medverkan till kalhuggning uppmuntras. Detta torde kunna ske genom att statsbidrag till kulturåtgärder efter kalavverkning må utgå oavsett det avverkade virkets avsättningsvärde. En förutsättning för att erhålla sådant odlingsbidrag bör dock vara, att kalavverkningen utföres i syfte att fullgöra fastigheten åliggande produktionsplikt. I likhet med skogsstyrelsen finner jag det angeläget, att medel ställas till förfogande för ifrågavarande, av rådande utomordentliga förhållanden betingade särskilda odlingsbidrag. Kostnaderna härför torde i enlighet med skogsstyrelsens beräkning kunna uppskattas till 100,000 kronor.

Med hänsyn till vikten av att erforderliga medel finnas tillgängliga för trygghet av skogsvårdsstyrelsernas medverkan ifråga om bränsleförsörjningen bör anslaget för här avsedda ändamål liksom hittills få karaktären av förslagsanslag. Detsamma torde böra uppföras med det av skogssty-

relsen angivna beloppet 300,000 kronor. Från anslaget, vilket bör benämnas Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m., bör ett belopp av högst 100,000 kronor få användas i enlighet med av mig förut angivna grunder till understödjande av kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ. Sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för skogsstyrelsen fastställa följande

Personalförteckning.

Tjänsteman å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	C 10

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

Befattning	Lönegrad
1 byråchef	Eo 30
1 byrådirektör	Eo 26
1 byråinspektör	Eo 24;

- 2) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	kronor	17,000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	18,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	61,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	11,000

Summa kronor 107,000;

- 3) för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln anvisa

a) till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett <i>förslagsanslag</i> av	kronor	107,000;
b) till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett <i>förslagsanslag</i> av	»	40,000;

- c) till *Skogsvård m. m.*: *Skogsvårdens befrämjande* ett anslag av kronor 700,000;
d) till *Skogsvård m. m.*: *Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.* ett anslag av » 800,000;
e) till *Skogsvård m. m.*: *Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.* ett förslagsanslag av.. » 300,000

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Sune Wisén.